

System edukacyjny w Hiszpanii

Hiszpania położona jest w południowo-zachodniej części Europy. To czwarty kraj pod względem terytorialnym, liczący około 46 mln ludności. Stolicą państwa jest Madryt, najbardziej zielone, a zarazem zaludnione miasto. Mieszka tu około 3,5 mln ludności. Ustrój polityczny Hiszpanii to dziedziczna monarchia parlamentarna, której głową jest król-obecnie Filip VI. Król pełni funkcję reprezentacyjną oraz obejmuje dowództwo nad wojskiem. Władzę ustawodawczą w Hiszpanii sprawuje dwuizbowy parlament, a władza wykonawcza należy do rządu, na czele z premierem. Hiszpania podzielona jest na 17 regionów autonomicznych. Każdy z nich ma własny statut, zgromadzenie ustawodawcze oraz organ wykonawczy.

Obowiązki za oświatę podzielone są pomiędzy Państwo, Wspólnoty Autonomiczne, administrację lokalną i szkoły. Szkoły mogą być własnością publiczną lub prywatną. Szkoły prywatne mogą być finansowo niezależne lub zależne od rządu. Rząd centralny odpowiada za ogólną organizację systemu edukacji, podstawowe wymagania dla szkół, podstawę programową, międzynarodową współpracę w edukacji. Wspólnoty Autonomiczne tworzą i zarządzają szkołami w obrębie swoich terytoriów. Rozwijają państwowe regulacje dotyczące programów nauczania oraz nadzorują kształcenie. Przeznaczanie działek pod budowę szkół publicznych oraz utrzymywanie i renowacja budynków szkolnych to zadania należące do administracji lokalnej. Szkoły natomiast są autonomiczne w kwestiach organizacyjnych, edukacyjnych i finansowych w ramach ustalonych przez obecne regulacje prawne. Działania wychowawcze dostosowane są do specyfiki środowiska szkolnego i potrzeb poszczególnych uczniów.

Szkolnictwo w Hiszpanii

Edukacja przedszkolna jest nieobowiązkowa, dzieli się na dwa trzyletnie etapy i obejmuje dzieci w wieku od 0 do 6 lat. Pierwszy cykl odbywa się w placówkach przedszkolnych (centros de education infantil). W drugim przedziale wiekowym zajęcia są bezpłatne, zarówno w placówkach publicznych jak i w prywatnych finansowanych przez państwo i mają charakter dydaktyczny. Prowadzone są w przedszkolach, jak i w szkołach podstawowych (centros de education infantil y primaria). Dzieci w placówkach państwowych najczęściej przebywają pięć godzin dziennie, natomiast w prywatnych dłużej. Nie w każdym przedszkolu dzieci mają zapewnione posiłki. W Hiszpanii nie tzw. klas zerowych, dzieci w przedszkolach przygotowywane są do nauki w szkole, uczą się również języka angielskiego.

Kształcenie obowiązkowe

Obowiązkiem szkolnym objęte są dzieci w wieku od 6 do 16 roku życia.

Kalendarz szkolny ustalany jest przez Wspólnoty Autonomiczne. Rok szkolny dzieli się na trzy semestry:

- I semestr zaczyna się w II połowie września i kończy w grudniu;
- II semestr trwa od stycznia do kwietnia (Wielkanocy);
- III semestr rozpoczyna się po Wielkanocy i kończy się w czerwcu.

Educationn Primaria, czyli szkoła podstawowa - uczęszczają do niej dzieci w wieku od 6 do 12 lat. Przedmiotami obowiązkowymi są: środowisko

naturalne, społeczne i kulturalne; edukacja artystyczna; wychowanie fizyczne; język hiszpański z literaturą; drugi język urzędowy wraz z literaturą Wspólnoty Autonomicznej (jeśli dotyczy); język obcy i matematyka. Czytanie ze zrozumieniem, wypowiedzianie się ustne i pisemne, komunikacja audiowizualna, technologia informacyjna i nauka w zakresie wartości są realizowane w ramach wszystkich przedmiotów.

Uczniowie spędzają w szkole 175 dni w roku średnio 25 godzin tygodniowo. Zajęcia odbywają się pięć dni w tygodniu. Lekcje trwają 55 minut, dzieci uczą się najczęściej od godziny 8.30 do godziny 14.00. Pierwsze trzy lekcje są z pięciominutowymi przerwami, następnie jest trzydziestominutowa przerwa, wtedy wszyscy uczniowie opuszczają budynek i udają się na boisko, gdzie pod okiem nauczycieli aktywnie spędzają czas. Następnie wracają do szkoły i kończą zajęcia o wyznaczonej porze. Klasa może liczyć maksymalnie 25 uczniów. W szkole podstawowej jeden nauczyciel prowadzi zajęcia z wszystkich przedmiotów z wyjątkiem języków obcych, wychowania fizycznego i muzyki. Uczeń może powtarzać klasę tylko jeden raz. Na koniec szkoły podstawowej uczniom nie jest wręczane oficjalne świadectwo. Ten dokument otrzymują po zakończeniu kształcenia obowiązkowego, czyli podstawówki i gimnazjum.

Education Secundaria Obligatoria, (przedział wiekowy: 12-16 lat) czyli, podobnie jak nasze gimnazjum, ale trwające cztery lata. W tej szkole uczniowie mają średnio 30 godzin tygodniowo, lekcje trwają 55-60 minut i prowadzą je nauczyciele przedmiotów. Przez cały okres gimnazjum uczeń

ma możliwość wyboru spośród dość licznej grupy przedmiotów. W czasie trzech pierwszych lat obowiązkowymi przedmiotami są: nauki przyrodnicze, wiedza o społeczeństwie, geografia i historia, wychowanie fizyczne, edukacja plastyczna i wizualna, język hiszpański z literaturą, drugi język urzędowy wraz z literaturą Wspólnoty Autonomicznej (jeśli dotyczy), język obcy, matematyka, muzyka i technika. W tym okresie gimnazjaliści mogą też wybrać przedmiot opcjonalny z oferty, która musi zawierać drugi język obcy i kulturę klasyczną. Uczniowie muszą też uczęszczać na zajęcia z wychowania obywatelskiego i praw człowieka, ale tylko przez jeden rok. W ostatnim roku nauki wszyscy uczniowie uczęszczają na: wychowanie fizyczne, etykę i wychowanie obywatelskie, wiedzę o społeczeństwie, geografię i historię, język hiszpański z literaturą, drugi język urzędowy wraz z literaturą Wspólnoty Autonomicznej (jeśli dotyczy), matematykę i pierwszy język obcy. Dodatkowo muszą wybrać trzy przedmioty spośród podanych: biologia i geologia, edukacja plastyczna i wizualna, fizyka i chemia, informatyka, łacina, muzyka, drugi język obcy, technika. Uczniowie mogą również wybrać jeden lub więcej przedmiotów opcjonalnych zgodnie z ustaleniami danej Wspólnoty Autonomicznej.

Na zakończenie kształcenia obowiązkowego uczniowie otrzymują **Graduado en Educación Secundaria Obligatoria** (świadectwo ukończenia kształcenia obowiązkowego na poziomie szkoły średniej), jeśli zaliczą wszystkie przedmioty obowiązkowe na tym etapie (zdadzą egzamin podobny do naszego po gimnazjum). Jeśli nie spełnią wymaganych warunków otrzymują **Certificado de Escolaridad** (świadectwo uczęszczania do szkoły). Po uzyskaniu dokumentu **Graduado en Educación Secundaria Obligatoria** uczniowie mogą kontynuować naukę w liceum, szkole zawodowej

lub szukać pracy. Szkoły średnie II stopnia są nieobowiązkowe. Uczeń może wybrać dwuletnie liceum **Baccalaureate**, zakończone maturą, która jest niezbędna do podjęcia studiów lub szkolenia zawodowego II stopnia. W liceum oprócz przedmiotów obowiązkowych są zajęcia fakultatywne i specjalizowane, wybierane w zależności od zainteresowań ucznia. Licealista może wybrać ścieżkę artystyczną, naukowo-technologiczną lub humanistyczną z naukami społecznymi.

Są dwa typy kształcenia zawodowego:

- pierwszy zasadniczy – **formación profesional de grado medio** – może zastąpić liceum i kończy się uzyskaniem tytułu technika.
- drugi - **formación profesional de grado superior** – to szkoła **pomaturalną**, która uprawnia do tytułu technika drugiego stopnia (**técnico superior**).

W szkołach prowadzone są też zajęcia z religii katolickiej, ale nie są obowiązkowe dla uczniów.

Ponadto w Hiszpanii są:

- szkoły językowe;
- szkoły artystyczne;
- nauczanie specjalistyczne.

Szkolnictwo wyższe w hiszpańskim systemie edukacji przedstawia się następująco:

- kształcenie uniwersyteckie (*enseñanzas universitarias*),
- szkolenie zawodowe na poziomie zaawansowanym (*Ciclos Formativos de grado superior*),
- kształcenie artystyczne na poziomie zaawansowanym (*Enseñanzas Artísticas Superiores*),
- kształcenie z zakresu sztuk plastycznych i projektowania na poziomie zaawansowanym (*Enseñanzas Profesionales de Artes Plásticas y Diseño de grado superior*),
- kształcenie sportowe na poziomie zaawansowanym (*Enseñanzas Deportivas de grado superior*).

Joanna Hińcza
ZS-P w Radlinie